

Tiët Nyin Ke Wëërwei Ku ba guiir ku ba piir

AJUIËER PÏIR

AJUIËËR PÏIR
KAWËËRWEI

Ajuiëër ku guir rot ee yen piir bëëi.

Na ca rot ku pandu njëc guir apëth, ka yin aleu ku ba puutbei riääk ka wëerwei yic. Yen athör kënë alëu bi yin kuony ba kã thiekic looi ba rot guiir, baai ku kɔc ke paandu.



JÄÄMIC

Yëno leu ba looi tɛ lëŋ yen ke wëërwei?

Nyuoc ke piny ku jamkë yiic yëno leuke ku bak looi.

YÏN TɔU ROOKIC Tɛ WËN YE
MAC LAAC DËËP THIN?

Yiök wël tɛn www.esa.act.gov.au/bushfire-prone-areas

YE KADA LËU BI YÏN Tɛ LUUI PINY
MUKNHOM THIN BAAI ALANDUN?

YE KADA LEU BI YÏN YEN MUKNHOM
KE YIN Lɔ KËËNY YI JËL BAAI?

YENO YEN WÏC BA MAT KAKKUN
BAAI KAWËËRWEI NA YE KEWËN WÏC
YIN KU LAC JAL BAAI NYINIC?

YENO BI REEL KE YIN KAKKUN BAAI KA WËËRWEI YIIC?

- Dhil njic yin a nãŋ Kakkun Baai Kawëerwei
- Tääu Kakkun Kawëerwei ci maac këëth tɛn esa.act.gov.au



Luŋi Ambulance ACT, Mac ACT, AkuutDööt, Akutnhom luŋi Mac Baai Kɔu ACT ku Luŋi Ka Wëërwei ACT luui ee tök keek Akutnhom ACT Loiloi Ka Wëërwei ku bik Canberra cɔl rëël ke puł.

NA YE KE LĒŃ YEN KE WƆƆRWĒI YE NĒN LEU BI YĪN YEN TAK LŃN BI YIN JĀL AYE KU BA RĒĒL?



Jaamic yeŋo leu bi looi
tɛ ci **mac dĕĕpwei**

*Măc dĕĕpwei aa rĕĕl ke ye aban̄ ajuiĕĕr
piny ACT. Yŏŋ dĕĕpwĕi baar, tuc ku
muŏi ku yak aye ke măt nhiim kek
dĕĕp mac wei ku ke tĕkic ku juĕknyin.*

JĀĀL

RĒĒL



Jăămke yic yeŋo leu bak
looi tɛ **tuuc piny apĕidit**

*Kɔc ye yŏk ke nɔŋ kĕ cĕ kek yiŏk kĕ
atuŭc yic aye kɔc kor ku kɔcdīt. Kɔc
tuăny keek, Tuĕny ci ciĕĕŋ thĭn ku
diăär rĕĕc guup ke alĕu bi wĭc muŏk
juĕc ku muk keek nhiim tɛ tuuc piny.*

JĀĀL

RĒĒL



Jăămic yeŋo leu ba
looi tɛ bii **yoomdit**

*Yomdīt apĕi alĕu bĭk kăjuĕc riŏŏk. Yen
alĕu bĭk bĕn kek dĕŋ dīt apĕi, yoom
wĕĕt ke thek, ku tuĕny gaai dīt ku mĕĕr
piny ku rĕĕc tiim ku dhĕĕl karaba.*

JĀĀL

RĒĒL



Jăăm yic yeŋo leu ku
ba looi tɛ bii **aboor**

*Aboor alĕu bi bĕn tɛ ci dĕŋ tuĕny
pendun. Na thŏk kek tɛ thut, waar,
thiŏŋ aboor aye yŏn wĕn thut yic,
yĭn alĕu bi rĕĕl riĕŋ aboor yic.*

JĀĀL

RĒĒL

YE TƆ NĒN BI YĪN LŃ THIN TƆ
WĪC YIN YEEN KU BA KAAT?

YE TƆDUN LEER YĪN THĪN
PIĒTH KEK LĀĪ BAAT?

LEU KU BA KĒĒNY THIN TĒNĒ KADA?

YE KADA BI YĪN YEN NĪC LŃN KA PETH DHUK?

**GUIIRROT**

Lëu bī yīn päändu guiir kada?
Tääk ke lëeu ba looi yiic.

GUIIR YÖÖNDU

Yöt njëc muuknhom	Yeŋa bi këne loi	Aci looi
Kuar ku muk tē ye pīu waat thinnhom ē yēēr, wiik ku anyuōōn.		☐
Kōōk duōt tiimdit wei yot.		☐
Tēēm tuuŋ tiim wēn ci kek nhiim luāāc yōōndu.		☐
Ye tē lēŋic noon thōōŋ nhom ku rēēl ke ci yoor.		☐
Ye dhiēl njic yōn rēel aci kek thiōk ku ciēeth keek.		☐
Thiōk tē yōōr, awēēr ku yōōr nhiāl		☐
Tōu cylinder ken alic yōt kou, ke tē yōōr ci wēēlthok wei yot, ku ke cī thiōk kek tiim ku domoic.		☐
Tāāu luuŋ gēl luāŋ wei awēēr nyin eben ku yōn yōōr alir yāth yot.		☐
Tāāu luuŋden kum tē yen piu waat.		☐
Dhīl njic yin alēŋ ken baai gēl ku kāk rēēc thin. Dhīl njic yīn aci gēl riēēŋdit wēn leu bi rot looi tē ci tē luui piny rēēc.		☐

KEDIËN YËN GËL

Kuatde	Raan kăŋ Gël	Kääk Jaam	Nimira kën yīn gëel
Kën Baai ku ka rēēl thin gël			
Piäl			
Riāāi/ Thurumbil			
Kën pīr akōk Gël			
Kōk			

GUIIR ROT KU BA JÄL

Te këec yin gua jäL	Yeŋa bi këne looi	Aci looi
Met ke ciëen thin kakun Wëerwei yic cimën wël ye dek, kăci ɔɔɔ, ke ye telpun thiŋŋ yic mac, miëth lâi baai ku piu ten kuat raan eben.		☐
Thiŋŋ riäai, duk nhom maar kakun wën rilic yic cimën jɔga tɔu, card, muktau, tɔɔ wëu, wël ku athor ci yin kakun gël(kek ka aleu bi kek lâac ya yïök te rëel kek thin ke puclic ke rëel ee USB yic teden wën lâau yic).		☐
Thiök te ye alir ye kɔc thäl/laak ben thin.		☐
Dhil njic kuat ee raan eben aciëenŋ ka ye kɔc rot tiit- thural baar cok, alëth baar kook, ku wëer wën rin cök cimën wëer ci looi biöök. Alëth adhiel laau ku looi kek kawen ci ke cak cimën nhiem, kân kutun thiëk dhiöm kɔu aye yoor. Duk ciëenŋ ken laac dɔm.		☐
Lëëk kɔckun wën ye yuop te lëŋ yen ke wëerwei lɔn yin aa jäL.		☐
Thiök yöt thok ku awëer ebën ku thiök yöt thok.		☐
Päl yöt thok tueŋ wala yöt thok ë yöt thok ke cîn kë cie thiöök, tɛ nɔŋ yen kë puoth ba looi.		☐
Täau ë nhom te tueŋ bi yin lɔ thin.		☐
Täau ë nhom tɛdet-rëel bi yin lɔ thin.		☐
köök lâi tɛ dît, tɛ rëel cî ɔɔk ku täau läidu tɛ puoth cî guiir bi keek täau ë riäi yic.		☐
Mët kakkun wën naɔe ke ya alëth bi kɔc ke kɔŋth waar ku kâk thuëc ten mîth ku ku lâai ku täau keek riäi yic.		☐
Na ye riändu tɔu tɛwën ye yen măc thin thiök thok ee karaba, bëel bei thin ku mɛc dhiël yic tɛ ye kɔc kueth thin ke ca wëlnhom aŋer tɛ lɔ dhelic.		☐
Nyiäi kuat këriëc ebën wen lëu bi mac lac dɔm ee yöndu lɔŋm, yön tɔc,Verandahs ku yŋn pergola. Met thin agut ci biric ku kâk ye kɔc nyuuc aŋer.		☐



LËK LATUËN TËN RIËËN MÄÄNYDIT EE NIIN

- Tiŋ lɔn nɔŋ yin jäth wala miök ku yin acii wïc ba kɔc ba ben thiŋŋ.
- Ye riëth nhiim wël aŋeer ë dhöl ee riëth yic.
- Nyaaï kâ ye mac dɔm cimën ee thanduŋ, ke ye thiëet yotthok ku kâk kôk nyuuc tɛ ye tɔc ku Verandahs.



MUKNHOM

Yeŋo wël yïenh raan ë rot ye wïc?

Tääu ë athör leŋic ka thiekiic eben ku käk jaam.

KÄÄK JAM KOC PAANDIE

Rin	Nimira ten luçi	Mobile

WËL YIETH KOC CIËËN BAAIR

Rin	Nimira Medicare.	Nimira Centrelink.	Nimira Juŋth.	Tax file no	Nimira athor kuëth.	Nimira ci riäi Gatpiny

LOILOI TCU BAAI

Kuatden	Akutnhom (Company)	Akook/Nimira lën yen.	Kääk Jaam
Karaba/mac adook			
Alir			
Piu			
Pon			
Internet			
Kuŋny Dhëlic			
Köök			

AKUTDIËN ҮËN KUÖÖNY

Terëër yin-thin	Rin	Ruäi	Pon	Ten ciëñ
Tɛ				
Tɛ				
Tɛ				
Baai kǝu ayeer				
Baai kǝu ayeer				
Kǝk				

TEDËN WËN LËU KU BI YÏN RËËL THIN Tɛ LEN KE WËERWEI

Rin	Pon	Tɛ ciëñ

LÄÄI KIË

Rin	Kuatde	Akuen nimir koor (Microchip No)	Akimlääi/ Keye kǝc ke tɛ ye jǝk rëël	Tɛ Leu Bi Piath na len ke WËerwei	Kawën wïc keek



LËK

Tɛ lën yen kǝ wëërwei yin abi wïc ku ba tääk yic wet laaikun ku laai rëel baai ku yeŋo bïk wïc ten wik tok aye juëcke, met thin agut ci miëth, keye keek nyüth, wëël, kencääh ku tɛ bïk ciëñ.

KUÖNY MUÖKDIEN KÏİM

Raan luui/luši	Rin	Phone	Nimira ye kɔc jam ke cie kaam luši	Tɛ ciëñ
Akiim				
Pan Akiim baai thook Akutnhom ka Wëërwei				
Tɛn Wɛɛl				
Akiim nyiin				
Akim leek				
Akim njic luoithok				
Kɔɔk				



LËK

Tɛkic ba yiök kek luši lëëk leu bi yen cɔl aa puɔl bi yuup ba thiëc kuöny naye ke ci yin yeen leu ku ba cääth tɛ ci ka wëërwei rot looi. Käñ kɔc lëëk aye wíc bïk luui nimira yic, tɛnɛ yin aa wic ba näñ aguiëërdet ca guiir, nimira Mobile cit kënë aye pager, tɛ ye yen kewëc ci telphun piny tëëm.

WËEL CIËN CI YIËK YËEN

Gäät ke piny tɛn kuat wël ye keek dek yemënë.

Tëk ba athor kendun käñ tekic nuët thin, kën tamin piäl guöp ku wël ci gäät yic ajuiëër kënë yic. Athordun wël ci gäät yin aleu ba waan tɛn wël bi rëël ke ci maar. Yin aya aa leu ku ba njic ye tɛ nɛn biyïn walku ya tɔu thin baai na lɛñ kewic yin ba laac kaat aye wic ku bi raandet diëc tɛn yin.

Yen Tuääny nj	Wɛɛl/wëënh	Akuën ye dek/ Kaam yeen	Akiim Gëëtkeek (mët thin agut ci nimiraden)	Tɛ rëël wël thin baai



LËK

Guiir kuät kerëec eben leu ku ba wíc kek yin tɛ cit tɛn wik tok aye rou. Kënë aye maat thin agut ci kuat wëlkun ye keek läac dek aye kewën loithok ba dhiël wic (wheelchair, Magrɔk, kāk yin kony pīnpīn) ku kākɔk(kāk nuët cok ee wheelchair aye ajaarmathrëëi).

Tiñ 'Kāk Baai Kawëerweel' tiñ athor ci keek maan kɔñh wël lëk juëc kɔk tɛ bi yin keek määtic thin Kāk piir ku kāk yɔñr.

KOC KIËN AKËËUNHOOM

Rin	Nimira ten Luŋi	Mobaldu

NIMIRA KOK WËN RILIC

Rin	Nimira ten Luŋi	Mobaldu

KUÖNY KÄK WËËRWEI

Bolith, Mac, Ambulan	000	Yoom ku aboor	132 500
		Dhël Lëëk ëë wuok	13 11 26

LËËK KA WËËRWEI

Lökayukaar (Website)	esa.act.gov.au	Access Canberra	13 22 81
Facebook	@actemergencyservicesagency	Traffic Cääth nyinic	livetraffic.com
Twitter	@ACT_ESA	Radio panthin dun	Ye teno yen kuëër radio pendun thïn?

Luŋi Ambulance ACT, Mac ACT, AkuutDööt, Akutnhom luŋi Mac Baai Kju ACT ku Luŋi Ka WëëRwei ACT
luui ee tök keek Akutnhom ACT Loiloi KaWëëRwei ku bik Canberra cöl rëël ke puöl.



esa.act.gov.au/be-emergency-ready



Tiët Nyin ke WëëRwei